

Gemeente Rotterdam
Burgemeester

Ing. A. Aboutaleb
Burgemeester

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: eje.vandewatering@rotterdam.nl
Inlichtingen: Esther van de Watering

Portefeuillehouder: A. Aboutaleb
Cluster: directie Veiligheid

Ons kenmerk: 21bb001566

Datum: 3 februari 2021

Betreft: Voortgang aanpak High Impact Crime

Aan de leden van de Gemeenteraad

Onderwerp:

Voortgang aanpak High Impact Crime

Op welke gronden deze brief? / Waarom nu voorgelegd?

Graag informeer ik u over de voortgang van de aanpak van High Impact Crime in de stad. In deze brief presenteer ik u de cijfers en trends van het aantal woninginbraken, straatroven en overvallen in 2020. Bijgevoegd vindt u tevens de factsheet High Impact Crime 2020 waarin de cijfermatige resultaten grafisch zijn weergegeven.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Coalitieakkoord Rotterdam 2018-2022 'Nieuwe energie voor Rotterdam'.
- Programma Veilig@Rotterdam 2018-2023.
- Een aanpak met impact. De Rotterdamse aanpak van High Impact Crime 2020-2023.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

N.v.t.

Toelichting

Bewoners en ondernemers moeten veilig zijn en zich veilig voelen in hun huis, in hun onderneming en in hun omgeving. Woninginbraken, straatroven en overvallen zijn vaak traumatisch voor de slachtoffers en hebben een grote maatschappelijke impact. De daders van deze delicten kennen veelal complexe problematiek waarvoor een intensief nazorgtraject noodzakelijk is. De gemeente Rotterdam heeft daarom sinds 2012 een speciale aanpak ontwikkeld voor deze High Impact Crime (HIC). Dit betreft een integrale aanpak bestaande uit drie pijlers, te weten: preventie, de daderaanpak en het verlenen van nazorg aan slachtoffers.

Om de HIC-aanpak tot een succes te maken werkt de gemeente Rotterdam intensief samen met verschillende partners, zoals de politie, het Openbaar Ministerie, reclasseringspartijen, woningcorporaties en private partijen. Dat de aanpak van deze misdrijven het afgelopen decennium landelijk en lokaal bestuurlijke prioriteit heeft, is terug te zien in de resultaten. Zowel het aantal HIC-delicten, als het aantal recidiverende daders (High Impact Targets, oftewel HIT'ers), is aanzienlijk afgenomen. Maar we zijn er nog niet.

Om de dalende trend vast te houden mag de aandacht voor HIC niet verslappen. In verschillende koersdocumenten, waaronder het in 2020 gepubliceerde HIC-koersdocument 'Een aanpak met impact', is dan ook de ambitie opgenomen om de aanpak te bestendigen en het aantal woninginbraken, straatroven en overvallen verder terug te dringen.

Sinds de oprichting van de landelijke Taskforce Overvallen (2010) door het ministerie van Justitie en Veiligheid, heb ik mij als voorzitter van deze Taskforce ook op landelijk niveau ingezet voor de publiek-private samenwerking in de bestrijding HIC. Hoewel mijn aandacht onverminderd naar dit onderwerp zal blijven uitgaan, heb ik besloten om na tien jaar het voorzitterschap van de Taskforce Overvallen neer te leggen.

Cijfers High Impact Crime

Op 15 juli 2020 stuurde ik u het laatste voortgangsbericht over de aanpak van High Impact Crime (kenmerk 20bb9574). De cijfers van het aantal woninginbraken in de eerste helft van 2020 lieten toen al een sterke daling zien ten opzichte van dezelfde periode in voorgaande jaren. De daling van het aantal overvallen en straatroven leek op dat moment achter te blijven. Echter, de cijfers over geheel 2020 laten ook bij deze HIC-delicten een sterke daling zien ten opzichte van voorgaande jaren. In onderstaand overzicht zijn de jaarcijfers van woninginbraken, overvallen en straatroven vanaf 2012 tot en met 2020 uitgelicht:

<i>Gemeente Rotterdam: Aantal HIC-delicten 2012-2020</i>			
Kalenderjaar (jan.-dec.)	Woninginbraken*	Straatroven	Overvallen
2012	4460	1294	239
2013	4246	914	179
2014	3856	699	165
2015	3387	682	134
2016	2887	624	125
2017	2409	584	153
2018	2069	528	153
2019	1869	460	135
2020	1447	371	106
Daling 2020 t.o.v. 2012	-67,5%	-71,3%	-55,6%
Daling 2020 t.o.v. 2019	-22,6%	-19,3%	-21,5%

* Aantal woninginbraken en pogingen daartoe

Ten opzichte van 2019 zijn alle HIC-delicten in Rotterdam het afgelopen jaar met circa een vijfde afgenomen. Bovendien zien we in 2020 voor het eerst dat ook het aantal overvallen meer dan gehalveerd is ten opzichte van 2012. In de brief van 15 juli jl. is de impact van de coronacrisis en bijbehorende maatregelen reeds als een van de aannemelijke oorzaken van deze forse daling aangemerkt. Opmerkelijk is wel dat de landelijke politie cijfers van het aantal HIC-delicten niet overal een dergelijke sterke daling laten zien. Ondanks de coronacrisis hebben we ook in 2020 fors geïnvesteerd in preventieve maatregelen, zoals de verbetering van hang- en sluitwerk in met name de inbraakhotspots.

De politie-eenheid Rotterdam beschikt over een Regionaal Team Overvallen. In de repressieve aanpak is opnieuw de meerwaarde van dit team duidelijk geworden, met een ophelderingspercentage van 55% van de overvallen in 2020.

Rode draden HIC-aanpak 2020

Woninginbraak hotspots

In 2020 is de aanpak in de vier inbraakhotsspots zo goed als mogelijk gecontinueerd binnen de beperkingen van de coronamaatregelen. De inbraakhotsspots betreffen de wijken: Vreewijk, Bloemhof, Pendrecht, en Lombardijen. Deze wijken zijn door de driehoek als inbraakhotsspot aangemerkt omdat hier relatief en/of absoluut de meeste (pogingen tot) woninginbraken plaatsvinden. Wanneer we inzoomen op de cijfers uit deze hotspots zien we in drie van de vier wijken een bovengemiddelde daling van het aantal woninginbraken. In Lombardijen is het aantal woninginbraken zelfs afgenomen met 72% (33). In Bloemhof was er in 2020 echter een lichte stijging van 5% zichtbaar naar 83 woninginbraken. Bloemhof had daarmee tevens de meeste (pogingen tot) woninginbraak van alle wijken in Rotterdam. Tarwewijk was in 2020 niet langer een inbraakhotsspot, maar het is vermeldenswaardig dat ook daar het afgelopen jaar sprake was van een daling van 24% naar 19 (pogingen tot) woninginbraken.

Woninginbraak hotspots: Aantal (pogingen tot) woninginbraken						
	2016	2017	2018	2019	2020	Vershil 2020 t.o.v. 2019
Rotterdam	2887	2409	2069	1869	1447	-23%
Vreewijk	139	111	99	86	62	-28%
Bloemhof	95	110	88	79	83	5%
Pendrecht	91	62	85	44	32	-27%
Lombardijen	95	90	107	116	33	-72%

Stimuleringsregeling inbraakpreventie

Voor het zesde jaar op rij was er vanuit de aanpak HIC een stimuleringsregeling beschikbaar voor inbraakpreventie. De gemeente investeert jaarlijks samen met woningcorporaties een bedrag van €730.000 euro in de verbetering van onder andere hang- en sluitwerk. Daarnaast stelt de gemeente €85.000 beschikbaar voor inbraakpreventie bij particuliere woningen. Voor 2021 is de stimuleringsregeling inbraakpreventie nog een jaar verlengd. In overleg met de woningcorporaties wordt de regeling dit jaar geëvalueerd.

Fieldlab Inbraakvrije wijk

In Lombardijen is sinds medio 2018 het Fieldlab Inbraakvrije Wijk actief. Het Fieldlab is een initiatief van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de gemeente Rotterdam. De coördinatie en uitvoering ligt bij het Dutch Institute for Technology Safety & Security (DITSS). De doelstellingen van het Fieldlab zijn: het verminderen van de woninginbraken, het vergroten van de heterdaadkracht en het bevorderen van de sociale cohesie in de wijk. Vanaf het najaar van 2019 is geëxperimenteerd met sensoren in de buitenruimte die mogelijk verdacht gedrag, zoals afwijkende geluid- of looppatronen, kunnen detecteren. Het afgelopen najaar heeft het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) de verzamelde data van de sensoren geanalyseerd. Het NFI is tot de volgende conclusie gekomen: *'De juistheid en volledigheid van deze geëxtraheerde looppatronen is momenteel niet voldoende om betrouwbaar automatisch verdachte of afwijkende looppatronen te detecteren.'* De kwaliteit van de verzamelde data is dus helaas niet toereikend om verder mee te gaan. Daarnaast zou volgens het NFI de kennis die nodig is voor het herkennen van afwijkende looppatronen moeten voortkomen uit het Virtual Reality Lab, maar dit onderzoek heeft vanwege de corona-maatregelen nog niet

kunnen plaatsvinden. De verwachting is dat dit onderzoek minimaal een jaar vertraging oploopt. Ook adviseert het NFI om te kijken naar de huidige privacy-analyse (DPIA), want uitvoering geven aan de aanbevelingen van de NFI zal leiden tot een grotere privacy-impact. Gelet op het voorgaande hebben we moeten vaststellen dat van het Fieldlab Rotterdam in 2021 geen resultaten kunnen worden verwacht. In afstemming met het ministerie van J&V, DITSS en de politie is daarom besloten om het Fieldlab Rotterdam 'on hold' te zetten en voor minimaal een jaar te sluiten. De bewoners in de buurt waar de Fieldlab-palen nu staan, zullen individueel geïnformeerd worden. De lantaarnpalen worden weer teruggebracht in originele staat. De gemeente Rotterdam en politie Rotterdam zullen partner blijven in het landelijk programma Inbraakvrije Wijk en de voortgang van o.a. het Fieldlab Helmond blijven volgen. Mocht het onderzoek met het Virtual Reality Lab doorgang kunnen vinden of het Fieldlab in Helmond mooie resultaten opleveren, dan zal een herstart in Rotterdam overwogen worden. Deze eventuele herstart zal niet eerder dan het eerste kwartaal van 2022 aan de orde zijn.

Donkere Dagen Offensief en Zomeroffensief

In de donkere wintermaanden en in de zomerperiode is er extra toezicht van politie en handhavers in het kader van het jaarlijkse Donkere Dagen Offensief en het Zomeroffensief. Naast het extra toezicht in deze periode, is er vanuit de gemeente online en offline veel aandacht geweest voor preventie. Met de campagne 'Samen maken wij Rotterdam #inbraakvrij' en met de inzet van de inbraakpreventie-bakfiets in de wijken en via het online platform Like je Wijk hebben we duizenden Rotterdammers bereikt. Ook hebben we verschillende ondernemers op de Nieuwe Binnenweg, in Carnisse, Bloemhof, delen van Noord en IJsselmonde een veiligheidsscan aangeboden, waarbij advies is gegeven over de bedrijfsvoering op het gebied van veiligheid, zoals camerabewaking, de inrichting van de onderneming en omgaan met cash.

Cashfree

In de eerste drie maanden van 2020 vonden er in Rotterdam meer overvallen (+23% totaal 48) plaats dan in de eerste drie maanden van 2019. Deze stijging zat onder andere in het toenemende aantal overvallen op maaltijdbezorgers. De gemeente heeft samen met de politie bij ondernemers aangestuurd op cashfree bezorging. Tijdens de zomermaanden (juni, juli, augustus) was er in 2020 sprake van een afname van het aantal overvallen (-28% totaal 18) ten opzichte van 2019. Het aantal overvallen op maaltijdbezorgers is gereduceerd tot minder dan vijf sinds maart. De maaltijdbezorgers rijden veelal cashfree - mede door de hygiënemaatregelen inzake corona - en dat lijkt zijn vruchten af te werpen. De oproep aan deze branche om cashfree te blijven rijden, ook na deze corona-periode, wil ik bij deze herhalen.

Nazorg slachtoffers

Slachtofferhulp Nederland biedt aan alle slachtoffers van geweldsmisdrijven die dat willen psychosociale, praktische en/of juridische ondersteuning. Aan ondernemers die slachtoffer zijn van een overval biedt de gemeente Rotterdam extra hulp vanuit een speciaal HIC-nazorgteam. Hierbij worden slachtoffers geadviseerd over, en zo nodig (materieel) ondersteund bij, het treffen van preventieve maatregelen om herhaling te voorkomen. Het kan gaan om praktische beveiligingsmaatregelen, zoals het plaatsen van camera's of magneetsloten, of een (digitale) overvaltraining. De aanvullende afspraken met het Schadefonds Geweldsmisdrijven waren in 2020 eveneens van kracht.

De gemeente heeft in enkele gevallen bedragen voorgeschoten aan slachtoffers van geweldsmisdrijven, die later via het Schadefonds terugbetaald zijn.

HIT-aanpak

In de daderaanpak wordt een veroordeelde pleger van een overval, straatroof of woninginbraak een HIT'er genoemd. Ter voorkoming van recidive en bescherming van de maatschappij, krijgt iedere HIT'er een intensieve, integrale aanpak gedurende drie jaar (minderjarigen twee jaar). Deze aanpak wordt gecoördineerd door het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam, waarin organisaties uit de straf-, civiele- en zorgketen, het sociaal domein en de gemeente samen maatwerk bieden. Een gemeentelijk team van HIT-coördinatoren zorgt voor uitvoering van de gemeentelijke taken uit het plan van aanpak.

In 2020 zijn minder Rotterdammers veroordeeld voor een HIC-delict dan in 2019 (-5,3%). Het aandeel minderjarige HIT'ers is weer iets toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren, maar op de totale dadergroep blijft het aandeel 18-minners laag. Uit de totaalcijfers over 2020 is op te maken dat het merendeel van de HIT'ers 23 jaar of ouder was. Deze groep 23+'ers had het grootste aandeel in het totaal van (veroordeelde) overvallen en woninginbraken in Rotterdam. Van de drie HIC-delicten zijn de meeste HIT'ers veroordeeld voor straatroof. In de groep minderjarigen is bijna driekwart van de HIT'ers veroordeeld voor dit delict.

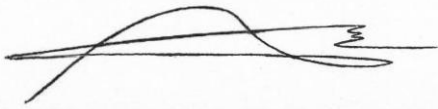
Gemeente Rotterdam*: Aantal HIT'ers						
Leeftijdscategorie	2018		2019		2020	
< 18 min	25	5%	39	8%	51	11%
18 tot 23 jaar	183	40%	196	39%	177	37%
> 23 jaar en ouder	250	55%	264	53%	246	52%
Totaal:	458		499		474	

Vervolg

In 2021 blijven de inbraakhotsspots ongewijzigd, de focus zal blijven liggen op de wijken Vreewijk, Bloemhof, Pendrecht en Lombardijen. Hoewel de daling van de HIC-cijfers in 2020 wederom een positieve ontwikkeling betreft, willen we de aanpak niet te vroeg afschalen. Derhalve moet ervoor worden gewaakt dat deze positieve trend aanleiding vormt om de aandacht te laten verslappen. Zeker nu de jaarcijfers mogelijk ook beïnvloed worden door een nieuwe (onzekere) variabele, te weten de coronacrisis en bijbehorende maatregelen. Ik benadruk daarom opnieuw het belang van het continueren van de aanpak van High Impact Crime.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De burgemeester,

Ing. A. Aboutaleb